

SE BARNET INDEFRA:

At arbejde med tilknytning i dagpleje- og institutions- kontekster.

Landskonferencen "Kvalitet i dagplejen"

Hotel Nyborg Strand den 29. maj 2017

Mette Skovgaard Væver
Ph.D. lektor i klinisk børnepsykologi
Specialist i psykoterapi
KU Babylab
Institut for psykologi
Københavns Universitet
Mette.vaever@psy.ku.dk

Børn har brug for tryghed og for at blive set og forstået indefra

Børn fødes med et behov for tryghed

-> barnet udvikler i første leveår en stabil følelsesmæssig tilknytning til de omsorgspersoner, som er nødvendige for barnets overlevelse og trivsel

Tryk tilknytning udvikles

-> når børn får dækket deres følelsesmæssige behov for kontakt med en nærværende voksen

Børn fødes også med et behov for at udforske og lære

-> men for at kunne være nysgerrig og udforske, så må barnet føle sig trygt og beskyttet

Tryghed er altså forudsætning for små børns læring

Hvad er en tryk tilknytning?

Barnets tilknytning udvikler sig i omsorgsrelationerne

- > når sensitive voksne hjælper det lille barn med at organisere dets følelser – både de positive og de vanskelige følelser

Tryghed udvikles når børn bliver forstået indefra og taget alvorligt

- > børnene udvikler en forståelse for egne og andres følelser
- > de udvikler evne til emotions og selvregulering
- > de udvikler sociale og følelsesmæssige kompetencer

Kvaliteten af børns tilknytningsrelation varierer

- > børn kan være trygge og de kan være utrygge
- > dette har afgørende betydning for barnets videre udvikling og læring

Tidlig tilknytning er fundamentet for trivsel og læring

Tryk tilknytning er en beskyttende faktor:

- > trykke børn er tillidsfulde, de har effektive strategier til at regulere negative følelser og stress – de er psykisk og socialt robuste
- > kan bruge deres tid på at udforske, lege og lære – og de nyder det!

Utryk og særligt desorganiseret tilknytning er en risikofaktor:

- > utrykt og desorganiseret tilknyttede børn er mindre tillidsfulde, de har mindre effektive strategier til at regulere negative følelser og stress
- > alvorlig risikofaktor ift til senere psykiske vanskeligheder, sociale relationer, skolegang og uddannelse.

Sensitiv omsorg er afgørende for kvaliteten i tilknytningen

Sensitiv forældreomsorg

-> forældrene er de primære omsorgspersoner og vigtigste prædikator for kvaliteten af barnets tilknytning

Andel af danske børn i dagpleje/institution i 2014:

-> 0-1 årige: 17,7%; 1-2 årige: 89,6%; 3-5 årige: 98,0%

-> er der i snit 7.5 time om dagen - 5 dage om ugen

Dagplejere/pædagogisk personale er sekundære tilknytningsfigurer

-> og dermed utrolig vigtige for børnene tilknytning og udforskning

Kvaliteten af disse daglige relationer og samspil

-> har afgørende betydning for børnenes følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling.

Professionel omsorg kræver viden

Dagplejere og pædagogisk personale

-> har ansvar for børn med forskellige tilknytningserfaringer

Børn med utryg og desorganiseret tilknytning

-> har en tendens til at udsende signaler, der gør det svært at forstå, hvor de er på cirklen og hvad de har brug for:

-> nogle børn "lader som om" de har det fint, selv om de har brug for omsorg og trøst -> de har brug for støtte til at kunne bede om hjælp og trøst

-> nogle børn søger trøst, men har svært ved at lade sig trøste -> de har brug for støtte til leg og udforskning

-> nogle børn fremstår modsætningsfyldte, forvirrede, skræmte, aggressive, kontrollerende – her vil der være brug for ekstra hjælp

Fordeling af tryg og utryg tilknytning

Fordeling i en typisk population:

65% trygt tilknyttede børn

25 % er utrygt tilknyttede børn

5-10 % desorganiseret tilknyttet børn

I belastede populationer:

-> Er forekomsten af utryg og desorganiseret tilknytning langt højere.

Professionel omsorg kræver viden

Professionelle omsorgsgivere skal være sensitive

- > de skal kunne forstå alle børn indefra og møde dets behov
- > de skal altid være STØRRE, STÆRKERE, VENLIGE OG KLOGE

Det kan ikke lade sig gøre

- > at lave en egentlig og præcis vurdering af kvaliteten af et barns tilknytning i institutions/dagpleje regi.

Børn kan have forskellige grader af tryghed og utryghed

- > og det er sårbart for forældrene – så undgå at sætte mærkater på børnene.

MEN, det er nyttigt at vide noget om

- > forskellen på tryk, utryk og desorganiseret tilknytning
- > fordi utrygge børn har en tendens til at udsende signaler, der gør det svært at forstå, hvad det har brug for.

Tænk over egne tilknytningserfaringer og se dig selv udefra

Vanskelige situationer i den professionelle omsorg

- > børnene larmer, laver ballade, hører ikke efter, råber, græder, er svære at trøste, er klæbende eller klynkende
- > dagplejeren/pædagogen kan opleve sig opgivende, irriteret, vred, truende, ligeglad eller hjælpeløs ift et barns adfærd

Dagplejerens/pædagogisk personale egne tilknytningserfaringer

- > alle har vi forskellige erfaringer med hvilke følelser der blev mødt af ens forældre og hvilke der ikke blev i vores egen barndom
- > disse oplever har betydning for hvilke situationer, man oplever som vanskelige og hvordan man er i stand til at møde barnets behov

Hvordan sikres en god og sensitiv omsorgskultur

- > øget viden om børns tilknytningsbehov og tilknytningsadfærd og refleksion over egne tilknytningserfaringer

